

ಕರ್ಷಿದುಕೊಂಡು ‘ಪಾಪ! ನಿಮ್ಮ ಮಹಿಳೆಗಿನ ಇದಲ್ಲ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತು? ಇಂಥಿಂಥಿಲ್ಲ ಹೊಡೆಯುವುದಲ್ಲ, ಕುಶಿತ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಬೇಕು’ ಎಂದವರೆ ಆ ಕೋಲಿನ್ನು ದೂರ ಎಸೆದು ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಯ ಪಾವಲಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಂದು, ಸಾದಿಕೊನ ಅಂಗ್ಯೇಯಲ್ಲಿ ಶರಿಸಿ ‘ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಇಂಥ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಡ ಮಗೂಡ’ ಎಂದು ಅವನ ತಲೆ ನೇವರಸಿದರು. ಬಿಕ್ಕಿನಿಸ್ತಿದ್ದ ಸಾದಿಕೊ ಸಣ್ಣಗೆ ನಕ್ಕ ತಲೆಯಾಡಿಸಿದ.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅಭಿಬಕ್ತರ್ ಸಹಜ ಸ್ತಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಅವನು ಮಾಸ್ತರಿಗೆ ಕ್ಷಮಗಿದು ವೇನವಾಗಿ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಮರಲಿದ್ದ.

ಮರುದಿನ ಶಾಲೆಗೆ ಹೊರಟು ಬಂದ ಸಾದಿಕೊ ದುಗ್ಗೋಳಿಜಿ ಮಾಸ್ತಿಗೆ ‘ನಿನ್ನ ರಾತ್ ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪ ಎಲ್ಲಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದುರೆ ಸರೋ. ನೋಡಿ ಈಗ ನನ್ನ ಕ್ಯಾಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿಗಳು ಇವೆ’ ಎಂದು ಮುಗ್ಗಳುಕ್ಕು.

ದುಗ್ಗೋಳಿಜಿ ಮಾಸ್ತು ನಗನ್ತು ‘ನಾನು ಕೊಟ್ಟ ದುಡ್ಡನ್ನಷ್ಟೇ ಈ ದಿನದ ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ನೀನು ಖಚು ಮಾಡಬೇಕು. ನಿನ್ನ ಅಪ್ಪ ಕೊಟ್ಟ ಆ ದುಡ್ಡ ಬರುವ ವರುಪಾಯಾಲ್ಲಿತು’ ಎಂದರು.

ನೀಲಮ್ಮತನ್ನು ಮನೋಪಟಲದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದುದನ್ನು ಗಂಡನಿಗೆ ಹೇಳಿದರು. ದುಗ್ಗೋಳಿಜಿ ಮಾಸ್ತು ‘ಹೇದು. ಆ ಮೇಲೆ ಆತ ಕಡ್ಡ ಎಂಬ ಮಾತು ನಾನು ಕೇಳಿಲ್ಲ’ ಎಂದರು.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅಭಿಬಕ್ತರ್ ಸೈಕಲ್ ತುಳಿದು ಡೇರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹಾಲು ಹಾಕಿ ಬಂದಿದ್ದ ಮಾಸ್ತು ‘ತುಂಬಾ ಧನ್ಯವಾದಗಳು ಸಾಹೇಬರೇ’ ಎಂದು ಮುಗ್ಗಳುಕ್ಕರು.

ಮುಂದಿನ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಈ ‘ಕರ್ಧೆ’ ಮುಂದುವರಿಯಿತು. ಅದೇ ಸುಮಾರಿಗೆ ದುಗ್ಗೋಳಿಜಿ ಮಾಸ್ತು ಬೆನ್ನು ನೋವೂ ತುಸು ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವರಲ್ಲಿದ್ದ ದನಗಳನ್ನು ಸಾಕುವ ಮುಚ್ಚೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಅನಿವಾರ್ಯ ಎಂಬಂತೆ ದನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಅಭಿಬಕ್ತರ್ಗೆ ‘ಇದು ಕೂಲಿಯಲ್ಲ ಸಂಭಾವನೆ’ ಎಂದು ಬಿದು ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಮುಂದಾದರು. ಅದರೆ ಅವನು ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಮೌನ್ ಮೌನ್ ಅಂದರೆ ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ - ಸಾದಿಕೊ ದುಗ್ಗೋಳಿಜಿ ಪರ್ವತ ಅಗಿದ್ದವನು - ಎರಡು ವರುಷದ ಮೇಲೆ ಉಲಿಗೆ ಮರಳಿ ಬಂದ. ಮರದಿವಸವೇ ‘ದುಗ್ಗೋಳಿಜಿ ಮಾಸ್ತು ನೋಡಬೇಕು’ ಎಂದು ಮಾಸ್ತುಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ. ‘ಹೇಗಿದ್ದಿಂಯಾ?’ ಎಂದು ಅವನನ್ನು ವಿಭಾರಿಸಿದ ದುಗ್ಗೋಳಿಜಿ ಮಾಸ್ತು ಬಹಳ ಹೆಲ್ತು ಶಿಷ್ಟನಲ್ಲಿ ಹರಟುತ್ತು ಕುಶಿತರು. ಹೊರಟು ನಿಂತ ಸಾದಿಕೊ ‘ಈಗ ನಿಮ್ಮ ದನಗಳು ಹೇಗಿವೆ ಸರೋ?’ ಹಾಲು ಹಿಂಡುತ್ತಿರು ಹೇಗೆ?’ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ.

ದುಗ್ಗೋಳಿಜಿ ಮಾಸ್ತು ‘ದನಗಳನ್ನಲ್ಲ ಮಾರಿಬಿಟ್ಟೆ ಮಂಗು’ ಎಂದು ಅದರ ಕಾರಣ ವಿವರಿಸಿ ‘ನಿನ್ನ ತಂದೆ ನಮ್ಮ ಕಷ್ಟದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನೀಡಿದ ನೆರಪು ದೊಡ್ಡದು. ನಾನು ಹಾಲು ಹಿಂಡಬಾರದು, ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರಮ ವಹಿಸಬಾರದು ಎಂದು ವೇದ್ಯದು ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ಹೈನೋದ್ಯಮವನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟೆ. ಈಗ ದಿನಾ ಡೇರಿಗೆ ನಾನೆ ಹೋಗಿ ಅಧರ ಲೀಟರ್ ಹಾಲು ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಹೆಚ್ಚು ತಂದರೆ ಸೈಕಲೇಜಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಇದೆಯಲ್ಲಾ? ನಾವು ಇಬ್ಬರೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಪ್ರಿಡ್ಜ್ ಇಟ್ಟಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ’ ಎಂದರು.

ಸಾದಿಕೊ ‘ಭಿ! ಭಿ! ಇಷ್ಟಲ್ಲ ಕಷ್ಟ ನಿಮಗೆ ಅದರುನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಸರೋ’ ಎಂದು ದೂಃಖ ತೋಡಿಕೊಂಡು ಹೊರಟು ಹೋದ.

ಮರುದಿನ ದುಗ್ಗೋಳಿಜಿ ಮಾಸ್ತು ಸಂಜೀಚಾವಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಂಡತಿಯೋಂದಿಗೆ ಹರಟುತ್ತು ಕುಶಿತುಕೊಂಡ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬಂದು ಹೆಂಪೋ ಅವರ ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ಬಂತು. ಇದು ಯಾಕೆ ಬಂತು? ಎಂದು ಪುಲಾಹಲದಲ್ಲಿ ಅವರು ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ಇಶಿದಾಗ ಸಾದಿಕೊ ಹೆಂಪೋದಿಂದ ಇಳಿದು, ‘ನಿಮಗಾಗಿ ಗಿಫ್ಟ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಪ್ರಿಡ್ಜ್ ತಂದಿದ್ದೇನೆ ಸರೋ. ‘ಬೀಜ’ ಅನ್ನಬಾರದು. ಈ ಇಶಿದಾಯಿಸಿನಲ್ಲಿ ನೀವು ದಿನಾ ಹಾಲಿಗಾಗಿ ಡೇರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನೀವು ಒಮ್ಮೆಲೇ ಬಂದೋ ಎರಡೋ ಲೀಟರ್ ಹಾಲು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈ ಪ್ರಿಡ್ಜ್ ನಲ್ಲಿಟ್ಟರೆ, ನೀವು ದಿನಾ ಸೀತಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬರುವ ಕಷ್ಟ ಮತ್ತು ಅಯಾಸ ಇಲ್ಲವಾಗುತ್ತದೆ’ ಎಂದ.

ದುಗ್ಗೋಳಿಜಿ ಮಾಸ್ತು ಹೆಂಪೋದಿಂದ ಪ್ರಿಡ್ಜ್ ಇಶಿಸುವರನ್ನು ತಡೆದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು. ಆ ಮೇಲೆ